Ohjeistus
22.9.2026

Tämä ohjeistus on hyväksytty käyttöön Vapaan Taidekoulun Kannatusyhdistys Ry:n hallituksen kokouksessa 20.10.2026.

TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET

Vapaa Taidekoulu on toimintasuunnitelmissaan sitoutunut olemaan innostava ja hyvinvoiva oppimisympäristö. Panostamme taiteilijan työhyvinvointiin ja ryhmähengen luomiseen. Korostamme kannustavan, toisia arvostavan ja energisoivan ilmapiirin merkitystä emmekä salli kiusaamista.

Ymmärrämme, että yksilöllisyys, erilaisuus ja moninaisuus ovat voimavaroja. Emme pakota ketään olemaan ekstrovertti vastoin luonnettaan, vaan viime kädessä tuemme taidemaalariksi kehittymistä kullekin opiskelijalle sopivalla tavalla. Arvostamme taiteen vapautta.

Tässä ohjeistuksessa kerrotaan, mikä on epäasiallista kohtelua ja käytöstä ja miten tulee toimia, jos on tullut kohdelluksi epäasiallisesti, on havainnut epäasiallista kohtelua tai tullut syytetyksi epäasiallisesta kohtelusta.

Kerromme myös periaatteemme vastuullisesta päihteiden käytöstä.

Lisäksi kerrotaan yleiset periaatteet koulun tilojen ja omaisuuden käytöstä. Koulun tilojen ja omaisuuden vastuullinen käyttö on myös tärkeä osa turvallisen tilan ilmapiiriä.

Yksityiskohtaisempi ohjeistus tilojen käytöstä, jätteiden käsittelystä sekä opetukseen, terveyteen ja turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä on luettavissa Vapaan Taidekoulun yleisohjeesta.

1. MIKÄ ON EPÄASIALLISTA KOHTELUA?

Jokainen kouluyhteisön jäsen on omalta osaltaan vastuussa koko yhteisön ilmapiiristä ja hyvinvoinnista.

Yksilöt kuitenkin kokevat tilanteet ja asiat eri tavalla, joten joskus voi olla vaikeaa määrittää, milloin käyttäytyminen on asiallista ja milloin ei. Yleisesti ottaen epäasiallinen kohtelu tarkoittaa yleisen hyvän tavan vastaista käyttäytymistä toisia kohtaan - se voi ilmetä kiusaamisena, syrjintänä tai häirintänä.

Kouluympäristössä on myös muistettava, että opettaja on aina valta-asemassa oppilaaseen nähden. Opettajan tulee käyttää valta-asemaansa harkiten.

Vapaassa Taidekoulussa ei hyväksytä kiusaamista, syrjintää tai häirintää. Epäasiallista kohtelua kokevaa kehotetaan ottamaan asia heti puheeksi ja häntä tuetaan asiassa. Koulun hallinnon tietoon tulleet tilanteet selvitetään viipymättä ja asianmukaisesti.

Syrjintää on se, että henkilöä tai ihmisryhmää kohdellaan ilman hyväksyttävää syytä eri tavoin kuin toisia samassa asemassa olevia.

Työnantajalla on velvollisuus puuttua asiaan, kun hän saa tietää työyhteisössä mahdollisesti esiintyvästä epäasiallisesta käyttäytymisestä, vaikka kyseessä olisi vain epäily.

Aina ei ole välttämätöntä ryhtyä raskaisiin toimiin. On aivan normaalia, että yhteisössä ihmisten välille syntyy toisinaan erimielisyyksiä, väärinkäsityksiä ja/tai ristiriitoja. Koulu suosittaa käsittelemään ristiriidat osapuolten kesken heti niiden synnyttyä ja pyytämään anteeksi myös tahattomat loukkaukset, jotta yhteistyösuhde säilyy luottamuksellisena. Usein tämä on riittävä tapa käsitellä asiat.

2. VAKAVISSA RISTIRIITATILANTEISSA

Mikäli perusteellisempi asian selvitys on tarpeen, noudatetaan seuraavaa prosessia:

1. Pyritään selvittämään, mitä tosiasiassa tapahtui ja määritellään se kirjallisesti: mitä, missä, milloin, asianosaiset. Toistuiko tilanne ja jos toistui, niin millaisena?

2. Osapuolten kanssa keskustellaan siitä, mitä on tapahtunut ja miten tilanteet on koettu.

3. Mikäli häiritsevää käyttäytymistä on ollut, laaditaan tarvittavat työtä ja käyttäytymistä koskevat sopimukset osapuolten kesken ja niistä tehdään muistio. Osapuolten kanssa sovitaan, miten asiasta viestitään kouluyhteisössä. Tämän jälkeen tilanteen kehittymistä seurataan.

4. Mikäli sopimukseen ei ole mahdollista päästä tai jo kerran todettu epäasiallinen kohtelu jatkuu, ryhdytään kurinpitomenettelyyn tai työnjohdollisiin toimenpiteisiin.

Työntekijän tapauksessa: Vapaa Taidekoulu käsittelee työntekijään kohdistuvat epäilyt työsuhteesta johtuvien velvoitteiden rikkomisesta työsuhdetta ja työturvallisuutta säätelevän lainsäädännön mukaisesti. Mikäli sopimalla ei päästä siihen, että epäasiallinen kohtelu loppuu tai teko muuten on sellainen, että se edellyttää vakavampaa puuttumista työnantajan taholta, työntekijä voi saada suullisen huomautuksen tai kirjallisen varoituksen. Mikäli epäasiallinen kohtelu on vakavaa ja/tai jatkuvaa, työsuhde voidaan päättää irtisanomalla tai purkamalla työsuhde.

Opiskelijan tapauksessa: väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvälle tai muuten yhteisön sääntöjä voimakkaasti uhmaavalle (varkaudet, laiminlyönnit, työsuojelurikkeet) oppilaalle voidaan antaa varoitus ja hänet voidaan erottaa koulusta määräajaksi. Mikäli epäasiallinen käytös on hyvin vakavaa ja/tai toistuvaa, oppilas voidaan erottaa koulusta pysyvästi.

Vapaa Taidekoulu ei tutki tapahtumia, jotka ovat yli kaksi vuotta vanhoja eikä ryhdy tutkimaan uudelleen jo käsiteltyjä tapauksia, joissa ei ole ilmennyt mitään uutta.

3. VASTUULLINEN PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ

Päihteetön työ- ja opiskeluympäristö on osa Vapaan Taidekoulun työntekijöiden ja opiskelijoiden hyvinvointia.

Vapaassa Taidekoulussa opiskelu, työskentely tai oleskelu päihtyneenä ei ole sallittua. Mikäli opiskelijan tai työntekijän epäillään olevan päihtynyt, tulee tilanteeseen puuttua ilmoittamalla siitä henkilökunnalle.

Alkoholin nauttiminen on sallittu vain erikseen luvan saaneissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa. Alkoholin nauttiminen ei saa aiheuttaa mainituissa tilaisuuksissa häiriötä. Häiritsevästi käyttäytyvä tulee kehottaa poistumaan tilaisuudesta.

Huumausaineiden hallussapito, käyttö ja niiden vaikutuksen alaisena työskentely tai toimiminen koulun opiskelu- tai näyttelytilanteissa ja muuten Vapaata Taidekoulua edustettaessa, on kielletty. Vapaan Taidekoulun tilat ovat savuttomia ja tupakointi ml. sähkötupakointi on sallittu ainoastaan ulkona merkityillä paikoilla.

4. VAPAA TAIDEKOULU JULKISENA TILANA

Kaapelitehdas on sen aukioloaikoina julkista tilaa, jossa voi liikkua ja oleskella vapaasti, mikäli ei aiheuta muille häiriötä. Koulun tiloihin, kuten opetussaleihin, henkilökunnan tai opiskelijoiden työskentelytiloihin pääsy on kuitenkin rajoitettu koulun aukioloaikoina ja niiden ulkopuolella.

Aukioloaikojen ulkopuolella kaikkiin koulun tiloihin kuljetaan omalla avaimella, eikä tiloihin tule päästää ulkopuolisia henkilöitä. Kulkuoikeudet myönnetään vain Vapaan Taidekoulun henkilökunnalle ja opiskelijoille toisesta vuosikurssista eteenpäin tai niihin rinnastettavalle henkilölle työn ja opintojen edellyttämässä laajuudessa. Vapaan Taidekoulun hallinto hallinnoi kulkuoikeuksia.

Opetuksen kuvaaminen tai muu audiovisuaalinen tallentaminen on sallittua vain opettajan ja ko. opiskelijaryhmän luvalla.

Vapaan Taidekoulun tiloja voi kuvata vapaasti omaan tai journalistiseen käyttöön koulun aukioloaikoina, mikäli kuvauksesta ei aiheudu haittaa koulun toiminnalle tai irtaimistolle eikä se häiritse koulun opiskelijoita, henkilökuntaa tai muita tiloja käyttäviä henkilöitä. Henkilöiden kuvaamiseen tarvitaan aina asianomaisten suostumus.

Lisäksi asianosaisten henkilöiden lupa tarvitaan kuvien julkaisemiseen. Sosiaalisessa mediassa ei saa jakaa mitään sellaista, mikä loukkaa muiden opiskelijoiden tai henkilöstön yksityisyyden suojaa.

5. VAPAAN TAIDEKOULUN TILOJEN JA IRTAIMISTON KÄYTTÖ

Koulun tilat ja irtaimisto (kalusteet, koneet, laitteet, tarvikkeet) ovat tarkoitettu käytettäväksi opiskeluun, taiteelliseen toimintaan ja kouluun liittyvien muiden työtehtävien suorittamiseen. Koulun tiloissa tilapäinenkin majoittuminen on lähtökohtaisesti aina kielletty. Mahdollisesta käytöstä muihin tarkoituksiin tulee aina etukäteen sopia koulun kanssa. Vapaa Taidekoulu voi rajoittaa tilojen ja irtaimiston käyttöä perustellusta syystä.

Vapaa Taidekoulu on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton organisaatio. Poliittinen, uskonnollinen ja muu julistava toiminta on kiellettyä. Koulun itse järjestämä kaupallinen toiminta, kuten kirjamyynti, on sallittua, samoin kuin oppilaskunnan järjestämä taiteen myynti. Muu kaupallinen toiminta on kiellettyä ilman lupaa.

Jokaisen tulee huolehtia osaltaan tilojen siisteydestä ja viihtyisyydestä.

6. VAPAAN TAIDEKOULUN OMAISUUS

Koulun omaisuutta on käsiteltävä huolellisesti ja varovaisesti. Koneiden ja laitteiden erillisiä käyttö- ja huolto-ohjeita tulee noudattaa. Havaituista vioista, puutteellisuuksista, turvallisuutta uhkaavista tekijöistä ja toiminnasta tulee viipymättä ilmoittaa joko koulun tuottajalle, kurssin vastuuopettajalle, opintokoordinaattorille tai muulle hallinnon jäsenelle.

Jokainen on velvollinen korvaamaan tahallisesti tai varomattomuuttaan koulun omaisuudelle tai tiloille aiheuttamansa vahingon.

7. YHTEYSTIEDOT

Ensisijainen yhteyshenkilö, kun haluat ilmoittaa epäasiallisesta käytöksestä, on opintokoordinaattori Ilse Rossander, mutta voit olla matalalla kynnyksellä yhteydessä kehen tahansa hallinnon jäseneen. Ajantasaiset yhteystiedot löytyvät koulun verkkosivuilta: www.vapaataidekoulu.fi.

YHTEENVETO: TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET TOIMINNASSAMME

Periaatteet koskevat kaikkea Vapaan Taidekoulun nimissä tapahtuvaa toimintaa. Niitä voidaan hyödyntää joko sellaisinaan tai täydentää opetukseen ja muihin tilanteisiin sopiviksi. On tärkeää, että sekä yhteisömme jäsenet että tapahtumissa kävijät sitoutuvat noudattamaan periaatteita. Näin luomme yhdessä kaikille turvallisemman tilan opiskella, työskennellä sekä tehdä ja kokea taidetta.

Näen kaikki ihmiset yhtä arvokkaina

- Kunnioitan jokaisen identiteettiä, taustaa ja itsemäärittelyoikeutta. En tee oletuksia ulkonäköön, toimintaan tai muihin ominaisuuksiin perustuen. Käytän toisen ilmoittamaa nimeä ja pronomineja.
- Jokainen yhteisön jäsen on vastuussa turvallisemman tilan luomisesta toisille.
- Jos havaitsen epäasiallista käytöstä, kuten kiusaamista, syrjintää tai häirintää yhteisössä, puutun siihen. Olen tukena, jos jotakuta muuta kohdellaan huonosti.
- Jos toimin itse väärin, otan asiasta vastuun. Pyydän anteeksi ja kehitän toimintaani saamani palautteen pohjalta.

Tulen tilanteisiin avoimin mielin

- Pyrin ottamaan vastaan uudet ihmiset, aiheet ja näkökulmat ennakkoluulottomasti.
- Suhtaudun kohtaamiini asioihin ja tilanteisiin mahdollisuutena oppia uutta ja kehittyä.
- Kunnioitan ja annan tilaa myös muiden ajatuksille ja ehdotuksille. Varmistan omalla toiminnallani, että jokaisen ääni tulee kuulluksi ja kaikki pääsevät osalliseksi.
- Kannan vastuuta yhteisistä tiloista. Huolehdin omalta osaltani tilojen viihtyisyydestä ja jätän huoneen lähtiessäni aina siistiin kuntoon.

Tapahtumien ja opetuksen turvallisemman tilan periaatteet

- Kunnioitan taiteen tekijöitä ja sen kokijoita.
- Tiedostan, että lähes kaikki näyttelymme ja muut tapahtumamme ovat osa opiskelijoiden opintoja. On tärkeää, että suhtaudun tilaisuuteen kunnioittavasti ja noudatan annettua ohjeistusta.
- Saavun opetustilanteeseen ajoissa. Myöhästyessäni odotan ohjeita opettajalta, enkä keskeytä käynnissä olevaa opetusta.
- Jokaisessa näyttelyssä on erilliset ohjeet, mitä teoksia saa koskea ja mitä ei. Noudatan näyttelytiloissa olevaa ohjeistusta.
- Opetustilanteessa pidän puhelimen äänettömällä ja poissa näkyvistä.
- En kuvaa opetustilanteita ilman erillistä lupaa.
- Puutun häiritsevään käytökseen ja ilmoitan siitä eteenpäin henkilökunnalle. Puuttumalla toimin myös esimerkkinä toisille.